Казан шәһәре Совет районының муниципаль автоном мәктәпкәчә белем учреждениесе
«Катнаш төрдәге 316 нчы номерлы балалар бакчасы»

Педагогик киңәшмә утырышында
каралды һәм кабул ителде
«31» август 2021г
1 нче номерлы беркетмә

«Раслыйм»
МАМББУ “316 нчы балалар бакчасы» мөдире
Кашапова Г.Н.____________________
Пр № 30 от 31.08 2021г

Балалар бакчасында рус һәм башка милләт балаларына татар теле өйрәтү эш программасы 2021 – 2022 уку елы

Төзүчесе: югары категорияле
татар теле тәрбиячесе
Гыйләҗетдинова Э.А.

Казан 2021

1

Содержание

	Бүлек	Бит
I	**Максатчан бүлек. Целевой раздел.**	
1.1	**Аңлатма язуы. Пояснительная записка**	**3**
1.2.	Программаның максаты һәм бурычлары Цели и задачи Программы.	**4**
1.3	Программа принциплары. Принципы формирования Программы	**5**
1.4	Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар,эш төрләре һәм формалары. Формы, методы и средства реализации программы	**5**
1.5	Укыту методик комплектының эчтәлеге.Содержание учебно-методического комплекта «Татарча сөйләшәбез» - «Говорим по-татарски».	**6**
1.6	Балаларның яшь үзенчәлекләре. Возрастные особенности детей.	**7**
1.7	“Татарча сөйләшәбез”укыту методик -комплектлары буенча үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр. Күзәтү Ожидаемые результаты освоения учебно-методического комплекта «Татарча сөйләшәбез» - «Говорим по-татарски».	**8**
1.8	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен күзәтү Диагностика и критерии оценки навыков общения на татарском языке детей дошкольного возраста	**10**
II	**Эчтәлекле бүлек. Содержательный раздел.**	
2.1	Татар теленнән тематик план.Тематический план по татарскому языку.	**12**
2.2	Белем бирү эшчәнлекләре челтәре. Расписание образовательной деятельности по обучению детей татарскому языку 2021-2022г.г.	**21**
2.3.	Педагоглар белән бердәм эшчәнлек. Организация работы со специалистами и воспитателями ДОО.	**22**
2.4	Балалар бакчасында тәрбияләнүче балаларның әти-әниләре белән бердәм эшчәнлеге. Организация работы с родителями	**23**
III	**Оештыру бүлеге. Организационный раздел.**	
3.1	Материаль – техник яктан тәэмин ителеш. Материально-техническое обеспечение.	**24**
3.2	Программалар белән һәм методик яктан тәэмин ителеш. Программно-методическое обеспечение.	**24**
3.3	Предметлы-тирәлек мөһитен үстерү. Организация развивающей предметно-пространственной среды	**26**
	Список используемой литературы	**29**
Приложение		**30**

I БҮЛЕК. Максатчан бүлек

1.1. Аңлатма язуы. Пояснительная записка

Эш программасы Казан шәһәре Совет районының муниципаль автоном мәктәпкәчә белем учреждениесе «Катнаш төрдәге 316 нчы номерлы балалар бакчасы» өчен төзелгән.

Балалар бакчасында рус балаларына татар телен һәм татар баларына ана телен өйрәтү буенча эш программасы (алга таба – Эш программасы) - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем учреждениесендә рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү, татар балаларына ана телендә дөрес һәм яхшы итеп сөйләшергә өйрәтү, төрле яктан үсеш өчен мөмкинлекләр тудыруга юнәлтелгән документ булып тора.

Эш программасы Федераль дәүләт белем стандартына (ФГОС) нигезләнеп төзелде, максат һәм бурычларны, көтелгән нәтиҗәләрне, белем бирү процессын оештыруны билгели.

Эш программасы мәктәпкәчә мәгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив -хокукый актлар нигезләмәләренә көйләнгән.

Әлеге эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелгән:

Федераль җирлектә:

-“Россия Федерациясендә белем турында” федераль закон - 29.12.2012 N 273-ФЗ (07.05.2013 үзгәртүләр кертелеп, 19.05.2013 гамәлгә кергән),

-Мәктәпкәчә мәгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Министрлыгы һәм Фән министрлыгының 2013 елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боерык нигезендә расланган;

СП 2.4.3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи», утвержденными постановлением главного санитарного врача от 28.09.2020 № 28 приказом Минобрнауки от 31.07.2020 № 373 «Обутверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования»,-“ (Тәрҗемәсе СП 2.4.3648-20 “Балалар һәм яшьләр өчен төзелгән тәрбия һәм белем бирү, ял һәм сәламәтләндерү оешмаларына санитар – эпидемиологик таләпләр “ баш санитар табип карары нигезендә раслана 28.09.2020 № 28, “Оештыру тәртибен белем бирү эшчәнлеген тормышка ашыру төп белем бирү программасы- мәктәпкәчә белем бирү программасы нигезендә раслау" Минобрнаук приказы 31.07.2020 №373

Төбәк җирлегендә:

- Татарстан Республикасының 2013 ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы;
- Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

-Мәгариф һәм Фән Министрлыгының туган һәм татар телләрен балалар бакчаларында өйрәтү эшчәнлеге буенча методик тәкъдимнәре буенча боерыгы (2018ел)

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2015–2025 елларда мәгарифне үстерү стратегиясе (29.05.2015, №996-р)

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе җирлегендә:-Казан шәһәре Совет районы «Катнаш төрдәге 316 нчы номерлы балалар бакчасы” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе уставы;

- Казан шәһәре Совет районы «Катнаш төрдәге 316 нчы номерлы балалар бакчасы" мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе.

"Татарстан Республикасы халыклары телләре турында" Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләрне саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мәгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программа, татар телле баларларга туган телне өйрәтү,сөйләм телен үстерү юнәлеш тормышка ашыру максатыннан укыту-методик комплектлары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында татар һәм ана теленә өйрәтү программасы (эш программасы) "Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре"нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары нигезендә расланган) нигезләнеп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле һәм башка милләт балаларын татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренең эчтәлеген чагылдыра. З.М.Зарипова авторлыгында "Татарча сэйләшәбез" укыту-методик кулланмаларына нигезләнеп өйрәтелә. УМК"Минем өем" (4-5 яшь), "Уйный – уйный үсәбез" (5-6 яшь), "Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар" (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала.

Балаларны татар телендә сөйләшергә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтиҗәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.

Укыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртелә, яңа алымнар кертелә, баетыла.

Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлеге аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Программада 3 яшьтән 7 яшькә кадәр булган татар балаларын туган телгә өйрәтү эшчәнлеге Ф.В Хәзрәтованың "Туган телдә сөйләшәбез" укыту –методик кулланмасы нигезендә төзелде. Балалар эшчәнлеген оештыру комплекслы-тематик планлаштыру нигезендә бара. План ел дәверендә төрле темалар үзләштерүне күздә тота.

Эш программасы өч бүлектән (максатчан, эчтәлекле, оештыру) тора, белем бирү өлкәләре буенча куелган бурычларны күздә тота.

Эш программасының кушымта өлешендә эш көне бүленеше, шөгыльләр челтәре, еллык эш план.

1.2. Программаның максаты һәм бурычлары Цели и задачи Программы

Татар теленә өйрәтү "Татарча сөйләшәбез"(авторларыЗ.М.Зарипова ,Р.Г. Кидрячева,Р.С.Исаева)укыту-методик комплектында каралган рус телле балаларга татар телен өйрәнүгә кызыксыну уяту,материалны ныклап үзләштерү һәм лексик минимумны ныгыту эшенә ярдәм итү.

Программаның бурычлары :

-сүзлек байлыгын арттыру, сөйләмдә сүзләрне актуальләштерү

-беренчел диалогик һәм монологик сөйләм телен үстерү күнекмәләрен булдыру;

-хәтер, игътибарлылык, фикерләү ,ишетү сәләтен үстерү;

-татар телен өйрәнүгә кызыксыну уяту;
-аралашу теләге булдыру;
-халык авыз иҗаты аша башка халыклар мәдәниятына карата кызыксыну һәм хөрмәт хисе уяту.

1.3. Программа принциплары. Принципы формирования Программы

Коммуникативлык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;
Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;
Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасының башлангыч мәктәп белән эзлеклелеген күздә тоту;
Белем бирү эшчәнлегенең мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзе өчен кызык булганда, үзенең шәхси ихтыяҗларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлый. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәренкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.
Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.
Күрсәтмәлелек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйле рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенең төп чарасы булып торган уен аша үткәрү.
Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

1.4. Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар,эш төрләре һәм формалары. Формы, методы и средства реализации программы

Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар:

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек(таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, җырлы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар.
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Темалар бер-берсенә бәйләнешле итеп, балаларның яшь үзенчәлекләрен искә алып сайланган. Белем бирү эшчәнлекләренең темасы катлауландырылып, кабатлана бара, алар баланың сөйләм телен камилләштерү максатын күздә тотып төзелгән. Һәр теманы йомгаклау өчен, гомумиләштерү эшчәнлеге буларак, аудио язмалар, анимацион күренешләр дә эшләнгән. Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә, Планга индивидуаль эш тә кертелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла. Яңа сүзләрне,

сүзтезмәләрне, ситуацияләрне балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә аңлата. Пиктограммалар мәктәпкә әзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигыльләр) белән таныштырганда киң кулланыла. Балаларга темадан тыш артык сүзләр, уеннар, җырлар, шигырьләр төп программаны үзләштергән очракта бирелә. Бала татар телендә сүзне дөрес әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзнең дөрес үрнәген бирә. Балалардан авазларның дөрес әйтелешен катгый таләп ителми.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм экиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, җырлы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (әти-әниләргә, башка төркем балаларына).
6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Иҗади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, җырлау, кабатлау, ишеткән сүзне рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

1.5. Укыту методик комплектының эчтәлеге. Содержание учебно-методического комплекта «Татарча сөйләшәбез» - «Говорим по-татарски».

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

1) тематик план;
2) эшчәнлек конспектлары;
3) балалар һәм әти-әниләр өчен эш дәфтәрләре;
4) аудиоязмалар;
5) анимацион күренешләр;
6) күрсәтмә, таратма материаллар;
7) диагностик материаллар.

“Татарча сөйләшәбез” проекты

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)“Минем өем” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары:

1. Бер – береңне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

2.Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчыклар, ашамлыклар хисабына сүз байлыгын арттыру.

3.Тәрбияче кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.

4. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары:

1. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

2.Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары, ашамлыклар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.
3.Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.
4.Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.
5. Диалогик сөйләмне фикер йөртү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

"Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар"проекты

Белем бирү эшчәнлегенең бурычлары:

1. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәҗәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, саубуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү , балада үзенең сөйләме белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.
2. Ашамлыклар, кыргый хайваннар, кошлар, мәктәп темасына кергән сүзләр хисабына баланың сөйләмен баету, тулыландыру.
3.Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белергә күнектерү.
4. Диалогик һәм монологик сөйләмне, фикер йөртү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

1.6. Балаларның яшь үзенчәлекләре. Возрастные особенности детей.

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

Бу яшьтә баланың өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашуда мөстәкыйльлеге үсеш ала. Балалар өлкәннәр белән практик эшләрдә (йомыш үтәү, күмәк уеннар) аралашуны дәвам итү өстенә интеллектуаль аралашуга да омтылалар. Бу күпсанлы сораулар (Нигә?, Ни өчен?, Нәрсә өчен?) бирүдә һәм өлкәннәрдән яңа информация алырга теләүдә күренә. Балаларның сүзлегендә теләктәшлек, кеше хәленә керә белү, кызгану сүзләре барлыкка килә. Яшьтәшләрен үзләренә җәлеп итү өчен балалар аралашуның ситуациясенә карап, интонация, ритм, сүз тизлеген җайлыйлар. Өлкәннәр белән аралашу вакытында сөйләм этикеты кагыйдәләрен үтәп, исәнләшү, саубуллашу, рәхмәт әйтү, гафу үтенү, юату, кызгану, кеше хәленә керә белү сүзләрен кулланалар. Бу яшьтә баланың сөйләме бәйләнешле һәм эзлекле була.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)

Алтынчы яшьтә баланың сөйләм үсешендә мөһим үзгәрешләр барлыкка килә.
Авазларны дөрес әйтү бу яшьтә норма булып тора. Балаларда (чит телгә), татар теленә карата кызыксынулары арта, шул телдә сөйләшергә, җырларга, аудио – видеоязмалар тыңларга, телевизион тапшырулар карарга теләкләре үсә. Балалар сөйләмдә гомумиләштерүче, күпмәгънәле сүзләр, антонимнар, синонимнар куллана башлыйлар. Аларның сүзлеге профессияне, социаль учреждениеләрне аңлатучы сүзләр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына баетыла. Балалар сөйләм әдәбе кагыйдәләрен өйрәнеп, мөстәкыйль рәвештә уенлы һәм эшлекле диалоглар төзергә, туры һәм кыек сөйләмне кулланырга өйрәнәләр, тасвирлау һәм хикәяләү монологында геройның хәлен, кәефен, эпитетлар һәм чагыштырулар кулланып, бирергә сәләтле. Балалар үзара кара – каршы сөйләшергә, үзләренә юнәлгән сөйләмне аңларга һәм шулай ук тиешле репликаны кулланып җавап бирергә сәләтлеләр. Бу яшьтәге балалар уен ситуацияләре, проблемалы – эзләнүле уен ситуацияләрен барлыкка китереп, күрсәтмә әсбаплар, мәгълүмати – аралашу технологияләрен кулланып аралашырга өйрәнәләр.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

Бу яшьтә баланың сөйләме төрле контингент кешеләре белән аралашуга мөмкинлек бирә. Балалар авазларны дөрес әйтү генә түгел, фонемаларны һәм сүзләрне таныйлар. Телнең морфологик системасын үзләштерү аларга исемнәрнең, фигыльләрнең һәм сыйфатларның катлаулы грамматик формаларын төзергә мөмкинлек бирә. Чит телгә карата тотрыклы кызыксыну үсә. Мәгълүмати – аралашу технологияләрен кулланып аралашырга өйрәнәләр, аудио – видеоязмалар, уку – укыту методик комплектларын кулланып предметны, аның билгесен, хәрәкәтен белдерүче сүзләрне һәм сүзтезмәләрне сөйләмдә, аралашуда актив кулланалар. Гади аралашу өчен кирәк булган сөйләм берәмлекләре белән балаларның лексикасы баей, сүз байлыклары арта. Бу яшьтәге балалар төзелеше ягыннан катлаулы булмаган хикәя һәм сорау җөмләләр төзиләр. Татар телендә сөйләшүче әңгәмәдәшенең сөйләмен тыңлый белергә, нәрсә турында сөйләгәнен аңларга тырышалар. Телне аз белүләренә дә карамастан диалогларда катнашырга омтылалар. Мәктәпкә әзерлек төркеме балалары бик еш сөйләмдә катлаулы җөмләләр кулланалар. 6—7 яшьтә баланың сүз байлыгы арта. Диалог төзегәндә бала сорауларга тулы җавап бирергә, үзе сораулар бирергә, әңгәмәдәшен аңларга тырыша. Монологик сөйләм дә актив рәвештә үсә. Балалар эзлекле һәм бәйләнешле итеп сөйли алалар.

1.7 “Татарча сөйләшәбез”укыту методик -комплектлары буенча үзләштерүдә көтелгән нәтиҗәләр. Күзәтү Ожидаемые результаты освоения учебно-методического комплекта «Татарча сөйләшәбез» - «Говорим по-татарски».

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) “Минем өем” проекты.

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре:

Балалар ел ахырына “Минем өем” проекты темалары буенча 62 сүз үзләштерә.
Гаилә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар.
Өйрәнгән сүзләрне, кыска фразаларны аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.
Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти.
Үз исемен дөрес әйтә, исәнләшә, саубуллаша, рәхмәт әйтә белә.
Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтара белә.
Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 62 сүз кулланып татар телендә аралаша.
Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Әйбер исемнәренең мәгънәсен аңлый һәм аларны дөрес әйтә белә.
Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә.
Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлый һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.
Раслаучы, инкарь итүче сүзләрне дөрес кулланана белә.
Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.
Кечкенә күләмле шигырьләр, җырлар белә.
Татар телендә сөйләшү теләге бар.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)
“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенең нәтиҗәләре:

Балалар ел ахырына “Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары хисабына үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта 107 сүз кулланып татар телендә аралаша.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә.
Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә.
Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне аңлый, урынлы куллана.
Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дөрес куллана.
Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дөрес куллана белә.
Алган белемнәрен, сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)
“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар”проекты

Белем бирү эшчәнлеге нәтиҗәләре:
Балалар ел ахырына “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары хисабына үзара һәм зурлар белән 167 сүз кулланып татар телендә актив аралаша.
Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.
Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.
“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киемнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафега барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без биибез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.
Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дөрес җавап бирә белә.
Фигыльләрне урынлы куллана.

1.8. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен күзәтү. Диагностика и критерии оценки навыков общения на татарском языке детей дошкольного возраста.

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (сентябрьнең соңгы атнасы) һәм уку елы ахырында (апрельнең соңгы атнасы) күзәтелә. Уртанчылар төркеме балалары белән күзәтү уку елы ахырында үткәрелә.

Күзәтүне һәр бала белән аерым, 1–2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрелә. Күзәтү вакыты 10-15 минут бара.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы итеп төзелә. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә. Тәрбияче бала әйтә алмаганда булышырга тиеш.

Күзәтү барышында яңа материал бирелми. Күзәтүне таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып уткәрелә.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куела. Тәрбияче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Күзәтү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп, гомуми нәтиҗә ясала.

Уртанчылар (уку елы ахырында),зурлар(уку елы башында) төркеме балаларының “Минем өем” проекты

№	Баланың исем фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**Балл**	**Дәрәҗә**
		“Минем өем”проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. “Бу кем? Бу нәрсә? Сорауларына җавап бирү	Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”,”Исәнмесез”,”Саубул”,”Саубулыгыз”,”Хәлләр ничек?”, ”Рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү(кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша, ю)	Тирә-юньдәге предметларнын сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. “Нинди?”соравына җавап бирү	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәгъдим итү, инкар итү, раслау).		
1								
2								

Зурлар (уку елы ахырында) һәм мәктәпкә әзерлек төркеме (уку елы башында) балаларының “Уйный – уйный үсәбез” проекты

	Баланың исем фамилиясе	**Биремнәр**					**Нәтиҗә**	
		1	**2**	**3**	**4**	**5**	**Балл**	**Дәрәҗә**

№		"Уйный – уйный үсәбез" проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт". "исәнмесез", " саубулыгыз")	Боерыкны аңлап үтәү (кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша, ю)	Тирә-юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. "Нинди?"соравына җавап бирү	Аралаша белү, ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәгъдим итү, инкар итү, раслау.		
1								
2								

Уку елы ахырында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының "Без инде хәзер зурлар, - мәктәпкә илтә юллар" проекты

№	Баланың исем фамилиясе	Биремнәр					Нәтиҗә	
		1	2	3	4	5	Балл	Дәрәҗә
		"Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар" проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.	Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "исәнмесез", "сау бул", "сау булыгыз", "рәхмәт", "зур рәхмәт",	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жырла, йөгер, йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?).Ничә яшь?(	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, [illegible]		
1								
2								

Нәтиҗәләрне бәяләү	
Югары дәрәҗә 2,7 - 3кә кадәр	Бала сөйләмдә актив, диалогта үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача дәрәҗә 2- 2,6 кадәр	Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә 1-1,9 га кадәр	Аңлый, русча җавап бирә.

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен күзәтүдә кулланырга мөмкин булган биремнәр кушымтада бирелә.(кушымта №2

II. Эчтәлекле бүлек. Содержательный раздел.

2.1. Татар теленнән тематик план.Тематический план по татарскому языку.

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) “Минем өем “ проекты

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
	Гаилә	
эти әни малай кыз мин исәнмесез сау булыгыз исәнме эт песи әйе юк сау бул әби бабай әйбәт	-Бу кем? -Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Кем юк? -Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз). -Исәнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз! -Исәнме, әни (эти, бабай, әби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, әни (эти, бабай, әби, кыз, малай). -Кем анда? -Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда. -Син Коля? -Әйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Әйе (юк). -Әти? (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Әйе. -Әни? (эти, бабай, әби, кыз, малай). -Юк. -Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Әйе, кыз. -Хәлләр ничек? -Әйбәт.	Аудиоязма №1-23 Дәфтәрдә эш №1-4 Анимацион сюжетлар: 1. “Әйдәгез, дуслашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”
	Ашамлыклар	
ипи алма сөт	-Мә, ипи (алма, сөт, чәй). -Рәхмәт, әби. -Коля, мә ипи (алма, сөт, чәй).	Аудиоязма №24-39 Анимацион сюжетлар: 1.“Тәмле” кибетендә”

чәй мә рәхмәт тәмле кил монда утыр аша эч	-Рәхмәт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мә ипи (алма, сөт, чәй). Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чәй) тәмле. Рәхмәт. -Мә, тәмле алма (ипи). -Мә, ипи (алма) аша. -Мә, сөт (чәй) эч.	2. “Азат кунак чакыра”
Уенчыклар		
бир туп зур кечкенә матур курчак куян аю хәлләр ничек? уйна	- Бу нәрсә? - Туп (курчак, куян, аю). -Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мә, курчак (туп, куян, аю). -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди? -Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенә, әйбәт). - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенә, матур, әйбәт). -Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк. -Бу нәрсә? -Аю (курчак, куян, туп). -Мә, аю (курчак, куян, туп). Уйна. -Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна. - Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенә. - Мә, зур аю (курчак, куян, туп). - Мә, кечкенә аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна).	Аудиоязма №40-53 Анимацион сюжетлар: 1. “Паркка сәяхәт” 2. “Уенчыклар үпкәләгән” 3. “Күңелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу маҗаралары”

  пычрак чиста ю	-Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю. -Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю. - Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар		
бер ике өч дүрт биш	-Ничә? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничә малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничә кыз? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	Аудиоязма №54-60 Анимацион сюжет: “Уйный-уйный саныйбыз”
Кабатлау		
	“Минем өем” проекты буенча ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәкләре кулланыла.	Аудиоязма №61-64 Анимацион сюжет: “Күңелле ял итәбез”

Зурлар төркеме (5-6 яшь)
“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
Кабатлау		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Анимацион сюжет: “Шалкан”
	Яшелчәләр	
кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди алты җиде сигез тугыз ун	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер. -Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Рәхмәт. -Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы? -Әйе, баллы. Рәхмәт. -Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана. -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир. -Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә,кишер). -Рәхмәт.	Аудиоязма №2-24 Анимацион сюжетлар: 1.“Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл маҗаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”

кызыл сары яшел нәрсә кирәк? юа	-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир. -Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр). -Сау бул, Коля. -Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)? -Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер). -Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак. -Бу туп. -Туп (алма) нинди? -Туп (алма) сары (кызыл, яшел) -Нинди туп (алма) юк? -Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк. -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк? -Кирәк. -Коля, нәрсә кирәк? -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк. -Нинди кыяр? -Яшел (тәмле, чиста) кыяр. -Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак. -Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю. -Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.	
Ашамлыклар		
аш ботка	тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй) -Нәрсә кирәк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) кирәк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге)? -Тәмле аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге). -Мә, аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер, кәбестә, кыяр, бәрәңге) аша (эч). -Рәхмәт. Аш (ботка, сөт, ипи, чәй, кишер,	Аудиоязма №25-29 Анимацион сюжет: “Аш бүлмәсе”

	кәбестә, кыяр, бәрәңге) тәмле.	
	Савыт - саба	
кашык тәлинкә чынаяк зәңгәр	-Кашык (тәлинкә, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тәлинкә, чынаяк)? -Зур (кечкенә, сары, яшел, кызыл, зәңгәр). -Ничә кашык (тәлинкә, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тәлинкә, чынаяк). -Мә, (1-10) кашык(тәлинкә, чынаяк). -Мә, кызыл (сары, яшел, зәңгәр). чынаяк (тәлинкә, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Анимацион сюжетлар: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
	Киемнәр	
күлмәк чалбар ки сал йокла	яшел (кызыл, сары, зәңгәр) күлмәк (чалбар). чиста күлмәк (чалбар). матур күлмәк (чалбар). күлмәк (чалбар) юк. -Оля, күлмәк (чалбар) бир. -Нинди күлмәк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зәңгәр) күлмәк (чалбар). -Ничә күлмәк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмәк (чалбар). -Курчак, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Оля, чалбар (күлмәк) бир. -Мә, чалбар (күлмәк). -Рәхмәт. Курчак, мә, чалбар (күлмәк) ки (сал). -Курчак, йокла.	Аудиоязма №38-43 Анимацион сюжетлар: 1.“Киемнәр кибетендә” 2.“Шаян уенчыклар”
	Шәхси гигиена	
бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мә су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Анимацион сюжет: “Ни өчен киемнәр югалган?”
	Өй җиһазлары	
өстәл урындык караватт	-Зур (кечкенә) урындык (өстәл, караватт). -Зур аю, мә зур караватт (өстәл, урындык). -Кечкенә аю, мә кечкенә караватт (өстәл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Караватт (өстәл, урындык) кирәк. -Нинди караватт? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) караватт. -Мә, зур караватт.	Аудиоязма № 49 Анимацион сюжет: “Маша һәм өч аю”

	-Рәхмәт.	
Бәйрәм “Туган көн”		
яратам бар	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), песи(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Гаилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибет” уеннары.	Аудиоязма №50-60 Анимацион сюжетлар: 1. “Туган көн” 2. ”Кем нәрсә ярата?”
Бәйрәм “Сабантуй”		
	Ел дәвамында өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Гаилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибет” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Анимацион сюжет: “Сабантуй бәйрәме”

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)
“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
син кем хәерле көн тычкан бу кем? бу нәрсә? нишли? йоклый	Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, әни (әти, бабай, әби). -Песи нишли? -Песи йоклый.	Аудиоязма №1 - 2 Аудиоязма №3 – 5 Анимацион сюжет: “Мияу адашкан” Аудиоязма №6 Аудиоязма №7 - 8 Анимацион сюжет: ”Аю баласы дөнья белән таныша” Аудиоязма №9 - 10 Аудиоязма №11 Анимацион сюжет: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай”

утыра ашый эчә	-Әни нишли? -Әни утыра. -Коля нишли? -Коля ашый (эчә).	Аудиоязма №12 Аудиоязма №13 - 14
нишлисең? ашыйм эчәм	-Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм.	Анимацион сюжет: “Тату гаилә” Аудиоязма №15 Аудиоязма №16 - 18
уйный уйныйм утырам	-Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм.	Анимацион сюжет: “Юмарт аю” Аудиоязма №19 Аудиоязма №20
барам кая барасың? син нишлисең?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Анимацион сюжет: “Кафега барабыз” Аудиоязма №21-23
сикер-сикерәм	Туп, туп Матур туп. Сикер-сикер, Матур туп.	Анимацион сюжет: “Урманда күңелле уеннар” Аудиоязма №24
сикерә йөгерә төлке	Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	Аудиоязма №25-28 Анимацион сюжет: “Көчлеләр, кыюлар, җитезләр”
йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерәм.	Аудиоязма №29-30
чәк-чәк өчпочмак	-Мин чәк-чәк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Анимацион сюжет: “Җәнлекләр спорт бәйрәмендә” Аудиоязма №31-32
яшь	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь.	Аудиоязма №33-34 Дәфтәрдә эш №10
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Анимацион сюжет: “Циркта” Аудиоязма №35 - 36
тавык әтәч	Әтәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	Аудиоязма №37 - 38

	-Син кем?	
үрдәк	-Мин үрдәк.	Анимацион сюжет:
		“Шаян кошлар”
		Аудиоязма №39 - 40
чана	Куян чана шуа.	
шуа		Аудиоязма №41
шуам	Мин чана шуам.	Анимацион сюжет:
		“Урманда зур концерт”
		Аудиоязма №42 – 44
		Аудиоязма №45 - 46
бие	-Аю, әйдә, бие!	
бии		
		Анимацион сюжет:
биим		“Акбай туган көнгә барырга
		җыена”
		Аудиоязма №47
		Аудиоязма №45, 48 – 49
ак	-Оля кызыл шар ярата?	
кара	-Юк.	Анимацион сюжет:
	-Оля яшел шар ярата?	“Мияуның туган көне”
	-Әйе, мин яшел шар яратам.	
		Аудиоязма №50
җырла-җырлыйм	-Син нишлисең?	
	-Мин җырлыйм.	Аудиоязма №51 – 53
		Анимацион сюжет:
зур рәхмәт	җырлыйбыз	“Урман китапханәсендә”
	зур рәхмәт	
		Аудиоязма №54 - 60
		Анимацион сюжет:
		“Уйный-уйный укыйбыз”
		Аудиоязма №61-63
		Анимацион сюжет:
китап укый	Кыз китап укый.	“Урман мәктәбендә”
		Аудиоязма №64
рәсем ясыйм	рәсем ясыйм-алма ясыйм	
	мәктәп	Анимацион сюжет:
		“Теремкәй”
		Аудиоязма №65-66
укыйм	-Кем укый.	
	-Мин укыйм.	
		Анимацион сюжет:

дәфтәр	бик тәмле Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәҗә кая? -Әнә, кәҗә кәбестә ашый. Кәҗә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәҗә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.	“Кем нәрсә ярата?” Аудиоязма №67 - 71

2.2. Белем бирү эшчәнлекләре челтәре. Расписание образовательной деятельности по обучению детей татарскому языку 2021-2022г.г.

День недели	Время	Группа
понедельник	9.00- 9.30	Образовательная деятельность с детьми подготовительной логопедической группе № 4
	9.40- 10.05	Образовательная деятельность с детьми средней-старшей группы №2 (старш. подгруппа)
	10.10-10.30	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми средней группы № 3
	11.40 -12.00	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми средней старшей группы № 2(сред.подгруппа)
	15.20-15.45	Образовательная деятельность с детьми подготовительной логопедической группе № 11
вторник	9.00-9.30	Образовательная деятельность с детьми старшей -подготовительной группы №6 (подгот.подгр.)
	9.40-10.10	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми старшей - подготовительной логопедической группы№ 10 (стар..подгр.)
	10.10-10.30	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми средней группы № 3
	11.50-12.05	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми второй младшей группы № 7
	15.20 – 15.50	Образовательная деятельность с детьми старшей подготовительной группы № 10 (подг. подгр.)
среда	9.00-9.25	Образовательная деятельность с детьми старшей подготовительной группы № 10 (старш. подгруппа)
	9.40-10.05	Образовательная деятельность с детьми старшей логопедической группы № 8
	10.15-10.45	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми подготовительной логопедической группы№ 4
	11.40-12.00	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми средней старшей группы № 2(сред.подгруппа)

	15.20 – 15.50	Образовательная деятельность с детьми старшей логопедической группе № 5
четверг	9.00-9.30	Образовательная деятельность с детьми подготовительной группы №6
	9.40-10.10	Образовательная деятельность с детьми подготовительной логопедической группе № 11
	10.15-10.40	Образовательная деятельность с детьми старшей логопедической группе № 5
	11.50-12.05	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми второй младшей группы № 7
	15.20 – 15.50	Образовательная деятельность с детьми подготовительной группы № 8
пятница	9.00-9.30	Образовательная деятельность с детьми старшей подготовительной группы № 10 (подг. подгр.)
	9.40-10.10	Образовательная деятельность с детьми подготовительной логопедической группы № 4
	10.15 -10.45	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми подготовительной группы №6
	11.50-12.20	Совместная образовательная деятельность в режиме дня с детьми подготовительной логопедической группы №11
	15.20 – 15.50	Образовательная деятельность с детьми средней-старшей группы №2 (старш. подгруппа)

2.3. Педагоглар белән бердәм эшчәнлек. Организация работы со специалистами и воспитателями ДОО.

Мероприятия	срок проведения	Ответственный, сотрудничество
1. Совместное планирование работы по обучению детей государственным языкам РТ со специалистами: музыкальными руководителями, инструктором по физической культуре, учителями-логопедами, педагогом – психологом.	сентябрь,	воспитатель по обучению тат.яз. и педагоги ДОУ
2. Консультации для воспитателей по вопросам планирования работы по ЭРК и УМК по обучению государственным языкам РТ.	сентябрь	Старший воспитатель, воспитатель по обучению тат.яз. и педагогиДОУ воспитатель по обучению тат. языку и педагоги ДОУ
3. Постоянно действующий обучающий семинар по татарскому языку для русскоязычных воспитателей МАДОУ	в течение года	Старший воспитатель, воспитатель по обучению и педагоги ДОУ
4. Участие в работе творческой группы (согласно плана)	в течение года	Старший воспитатель, воспитатель по обучению тат.яз. и педагоги ДОУ
5. Совместно с музыкальным руководителем, с воспитателями	март	Музыкальные руководители,воспитатель по обучению тат.яз. и

подготовка и проведение мероприятия на тему: «Встречаем весну по обычаем татарского и русского народа: «Масленица» и «Науруз».		педагоги ДОУ
6. Совместно с музыкальным руководителем, с воспитателями подготовка и проведение праздника посвященного Г.Тукаю	апрель	воспитатель по обучению тат.яз. и педагоги ДОУ
7. Совместно с музыкальным руководителем, инструктором по физической культуре и воспитателями подготовка и проведение Сабантуя.	июнь	Музыкальные руководители,воспитатель по обучению тат.яз. и педагоги ДОУ

2.4. Балалар бакчасында тәрбияләнүче балаларның әти-әниләре белән бердәм эшчәнлеге. Организация работы с родителями

Мероприятия	срок проведения	Ответственный, сотрудничество
1. Организация и проведение праздников, развлечений и других мероприятий по ознакомлению с традициями, культурой и бытом татарского народа и народов РТ.	в течение года	Воспитатель по обучению тат.яз., музыкальные руководители, воспитатели
2. Участие в проведении родительских собраний, недели открытых мероприятий с родителями и детьми в группах, развлечений для родителей и детей.	в течение года	Воспитатель по обучению тат.яз., музыкальные руководители, инструктор по физической культуре воспитатели
3. Анкетирование родителей по вопросам реализации УМК по обучению детей государственным языкам РТ в ДОУ	в течение года	Воспитатель по обучению тат.яз., педагог-психолог
4. Проводить консультации для родителей по вопросам обучения татарскому языку в детском саду.	в течение года	Воспитатель по обучению тат.яз.

5. Организация конкурсного движения в ДОУ, направленного на активизацию работы педагогов и родителей по обучению детей государственным языкам	в течение года	Воспитатель по обучениб тат.яз. и воспитатели ДОУ, учителя-логопеды

III. Оештыру бүлеге. Организационный раздел.
3.1. Материаль – техник яктан тәэмин ителеш. Материально-техническое обеспечение.

Татар теле кабинеты	Белем бирү эшчәнлеге эшкәртмәләре,диагностик материаллар ,индивидуаль эш, ата-аналар, педагоглар өчен консультацияләр, ачык эшчәнлекләр .	Зурлар һәм балалар өчен өстәлләр, урындыклар, экран, ноутбук, проектор, дидактик, интерактив уеннар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар,балалар әдәбияты, тематик папкалар, альбомнар, укыту -методик комплект (демонстрацион, таратма материал(Кушымта №5), аудио, видео дисклар, маскалар, театрларның төрле төрләре), Символик график күрсәтмәлелек, күләмле күрсәтмәлелек (макетлар , муляжлар , уенчыклар , эш дәфтәрләре .ТР һәм РФ символикасы.

3.2. Программалар белән һәм методик яктан тәэмин ителеш. Программно-методическое обеспечение.Татарча сойлэшэбез укыту- методик комплекты:

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь):

- Методик кулланма “Минем өем”
- Эш дәфтәре “Минем өем” (17 бирем)
- (аудиоязма) “Минем өем” (64 кисәк)(комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Зурлар төркеме (5-6 яшь):

- Методик кулланма “Уйный-уйный үсәбез”
- Эш дәфтәре “Уйный-уйный үсәбез” (бирем)
- (аудиоязма) “Уйный-уйный үсәбез” (63 кисәк)(комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Мәктәпкә әзерлек төркеме 6-7 яшь:

- Методик кулланма “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”
- Эш дәфтәре “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (бирем)
- (аудиоязма) “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”)(комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар 1-нче кушымтада бирелгән.

Программалар.

-К.В. Закирова “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү”. Программаның милли-төбәк юнәлеше». Казан, “Мәгариф” нәшрияты,2009.
-З.М. Зарипова, Р.С.Исаева, Р.Г. Кидрячева һ.б. “Балалар бакчасында рус балаларына татар телен өйрәтү: программа, методик киңәшләр, диагностика” 2013 ел.
- Р.К. Шаехова “Сөенеч- Радость познания” региональ мәктәпкәчә белем бирү программасы, 2016 ел.

Методик кулланмалар

1.К. В. Закирова, Л. Р. Мортазина “Балачак-уйнап,көлеп үсәр чак”, Казан 2012 (балалар бакчасында уеннар)
3.К. В. Закирова төзүчесе “Балачак аланы”, Казан 2011 (балалар бакчалары тәрбиячеләре һәм эти-әниләр өчен хрестоматия)
4. К. В. Закирова автор-составитель “На поляне детства”, Казань 2011 (хрестоматия для воспитателей дошкольно образовательных учреждений и родителей)
5.К.В. Закирова“Әй уйныйбыз, уйныйбыз...” Методик кулланма.
6.З.М.Зарипова“Үстерешле уеннар” Методик кулланма.
7.К.В.Закирова «Әхлак нигезе – матур гадәт». Методик кулланма. Казан, 2004
8.К.В.Закирова “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе”. Методик кулланма.
9.З.Г. Ибрагимова «Шома бас». Методик кулланма.
10. 11. З.М.Зарипова «Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку». Методическое пособие. Казань, 2018.
12.«Татарча сөйләшәбез. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011
13.«Татарча сөйләшәбез. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011
14.«Татарча сөйләшәбез. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011

Тавышлы күрсәтмәлелек

Зарипова З.М. “Минем өем” проеты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012
Зарипова З.М. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012
Зарипова З.М. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”, проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012
Зарипова З.М. “Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012
Зарипова З.М. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012

3.3 Предметлы-тирәлек мөһитен үстерү. Организация развивающей предметно-пространственной среды

Образовательные области	Оснащение
Социально – коммуникативное развитие	- Куклы, в национальных костюмах народов Поволжья; - игровые маркеры для организации сюжетных игр («Семья», «В деревне», «Кухня», «Кафе», «Путешествие по городу...» и др.); - кухонный инвентарь: столовая и чайная посуда, глиняный кувшин - мучные изделия из соленого теста (вак бэлиш, перемяч, чак-чак и др.); - предметы ряжения (тюбетейка, платок, камзол, калфак и др.);
Познавательное развитие	- наглядный познавательный материал (иллюстрации - карточки, электронная картотека, презентации PowerPoint, коллекции, видеосюжеты); - национальные костюмы народов Поволжья, включая обувь, головной убор, украшения (иллюстрации –карточки) - предметы национального быта; - книга «Национальная татарская кухня»; - фотоальбомы, буклеты, иллюстрированные книги с изображением достопримечательностей столицы Республики Татарстан - города Казани; - фотоальбомы с изображением городов Республики Татарстан, их достопримечательностями, памятными местами, градообразующими предприятиями (Набережные Челны – «КАМАЗ») - геральдические знаки Республики Татарстан и Российской Федерации (флаг, герб, гимн); - комплекты портретов Президентов РФ, РТ, мэра города; - комплекты портретов писателей, поэтов, художников-иллюстраторов и др. выдающихся личностей республики; - фото-видео материалы, книги о подвигах героев Великой Отечественной войны (М. Джалиль, М.П. Девятаев, Г. Гафиатуллин, П.М. Гаврилов, Н.Г. Столяров и др.); - фотоальбомы, наборы открыток, видеосюжеты, презентации исторических памятников, музеев, улиц родного города (села), событий прошлого; - наглядные материалы, относящиеся к праздничным обычаям народов, населяющих Республику Татарстан (Сабантуй-праздник плуга и др.); - географическая карта, на которой обозначено положение

	Республики Татарстан (на карте и глобусе обозначить территорию республики, реки Волги и ее притоков Каму, Свиягу, Куйбышевское и Нижнекамское водохранилище, озеро Кабан, озера и реки окрестностей), крупные города РТ (Альметьевск, Бугульма, Елабуга, Зеленодольск, Лениногорск, Набережные Челны, Нижнекамск, Чистополь и др.); - иллюстрации лесных (луговых) ягод (земляника лесная, клубника луговая, малина, черника и др.); - муляжи овощей, фруктов, грибов; - иллюстрации с изображением домашних животных (корова, лошадь, овца, коза, собака, кошка и др.); - картинки с изображением домашних птиц (петух, курица, цыпленок, утка, гусь, индюк и др.); - иллюстрации с изображением животных, обитающих в регионе (волк, лисица, еж обыкновенный, белка, лось, медведь, рысь, лесная куница, заяц-беляк, заяц-русак и т.д.); - иллюстрации с изображением зимующих птиц (сорока, ворона, синица, воробей, дятел, тетерев, глухарь, филин, сова и др.); - иллюстрации с изображением перелетных птиц (ласточка, скворец, грач, иволга, кукушка, жаворонок, соловей и др.); - иллюстрации с изображением водоплавающих птиц, (чайка, лебедь, гусь, утка, цапля и др.); - иллюстрации с изображением пернатых хищников (сокол-сапсан, ястреб, сип белоголовый, гриф чёрный, орёл степной, беркут, коршун и др.); - набор фигурок животных и птиц; - фотоальбомы для рассматривания экспонатов музеев (Национальный музей Республики Татарстан, Музей-заповедник «Казанский Кремль», Болгарский государственный историко-архитектурный музей-заповедник, Литературно-мемориальный музейный комплекс Габдуллы Тукая и др.); - документальные (развивающие, познавательные) фильмы для детей, наглядные пособия об истории города Казани; - документальный фильм для детей, наглядные пособия с изображением достопримечательностей остров-града Свияжск; - документальный фильм для детей, наглядные пособия с изображением достопримечательностей древнего города Булгар.
Речевое развитие	- Татарско-русский словарь, русско-татарский словарь, словарь синонимов и др.; - демонстрационный и раздаточный материал УМК «Татарча сөйләшәбез»; - рабочие тетради для самостоятельной работы детей; - детская библиотека (малые фольклорные жанры, татарские

	народные сказки, стихи татарских поэтов, сказки и рассказы татарских писателей и т.д.); - комплект компакт дисков с аудио и видеозаписями татарских народных сказок; - печатная и/или электронная библиотека для взрослых; - портреты детских писателей, поэтов, художников-иллюстраторов Республики Татарстан; - мультфильмы студии «Татармультфильм», киностудии «Союзмультфильм»; - предметные, сюжетные, разрезные картинки; - настольные игры («Лото», «Домино», «Кто что делает?», «Мои первые предложения» и др.); - развивающие игры («», «Найди пару», «Переводчики», «Цепочка слов» и др.); - пальчиковые игры; - атрибуты к театрализованным, режиссерским играм, импровизациям; маски, полумаски; - иллюстрации к татарским народным сказкам; - набор репродукций татарских художников, иллюстрирующих книги для детей (Б. Альменов, Ф. Аминов, В. Булатов, Б. Урманче, Ю. Валиахметов, Р. Шамсетдинов, Л. Фаттахов и др.) - набор репродукций картин татарских художников, описывающих общественные явления
Художественно – эстетическое развитие	- Комплект компакт-дисков с татарскими народными танцевальными мелодиями для детей с 3-7 лет «Шома бас»; - комплект компакт-дисков с татарскими народными песнями, песнями в детском исполнении, музыкальными произведениями татарских композиторов и т.д.; - музыкальные инструменты (или иллюстративный материал, звукозаписи): - видеозапись Государственного ансамбля песни и танца Республики Татарстан; - комплект костюмов для импровизаций, театрализованных представлений; - набор для составления цветочно-растительного орнамента татарского декоративно-прикладного искусства; - иллюстрации (печатные и электронные) народных промыслов республики; - дидактические игры (в т.ч. электронные) «Укрась тюбетейку» (ичиги, фартук, платок и т.д.); - дидактическая игра «Лото» («Музыкальные инструменты», «Орнаменты» и др.); - разрезные картинки (предметные, сюжетные); - комплект раскрасок;

	- комплект силуэтов предметов одежды, быта, архитектурных ансамблей для самостоятельной деятельности; - кукольный театр; - видеозаписи передач «Әкият илендә»
Физическое развитие	- картотека игр из цикла «Сабантуй»; - мультипликационные фильмы о пользе здорового образа жизни, про здоровое питание; - печатные и/или электронные наборы демонстрационных материалов о видах спорта и известных спортивных командах: по хоккею «Ак барс», по футболу «Рубин», по баскетболу «Уникс», по волейболу «Зенит», «Динамо» и т.д. - видеофильмы о **XXVII Всемирной летней** Универсиаде - 2013 г., XVI чемпионате мира по водным видам спорта – 2015 г. и др.

Файдаланылган әдәбият:

Борһанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программасы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.
Демихова Л.Ю. Разработка модели рабочей программы воспитателя.-Издательство "ТЦ СФЕРА"Зарипова З. М., Исаева Р. С., Кидрячева Р. Г ...Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку.Методическое пособие.,Казань "Хэтер" , 2018

Приложение №1

Уртанчылар төркеменең «Минем өем» укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, эти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, саубуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, эти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чәй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: бабай, әби, эти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
	Бармак уеннары өчен атрибутлар: бабай, әби, эти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

Зурлар төркеменең «Уйный-уйный үсәбез» укыту методик комплекты

буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 1 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрберсе 1 данә
	«Саннар» 10)	Һәрберсе 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә

	Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрберсе 15 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Җиләк-җимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрберсе 15 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрберсе 15 данә
	«Киемнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	«Өй җиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрберсе 15 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрберсе 15 данә
5. Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: әти аю, әни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәҗә, әтәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).	Һәрберсе 1 данә Һәрберсе 1 данә

Мәктәпкә әзерлек төркеменең «Без инде хәзер зурлар-мәктәпкә илтә юллар" укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А 4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабй йоклый.	Һәрберсе 1 данә
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, әтәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һәрберсе 15 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгерә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгерә, куян сикерә, тычкан ашый, әтәч җырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, әни кул юа, әти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, әби утыра, бабай йоклый.	Һәрберсе 15 данә
8х10 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай.	Һәрберсе 15 данә
15х20 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгерә, укый, рәсем ясый, җырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, әби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, әтәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һәрберсе 1 данә
4.Театр эшчәнлеге өчен атрибутлар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, әтәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, әти, шалкан. «Шалкан» өстәл театры атрибутлары: Әби, бабай, кыз, малай, эт, песи, әни, әти, тычкан, шалкан.	Һәрберсе 15 данә Һәрберсе 1 данә

Приложение № 2

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәҗәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.

1.“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1.Дидактик уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, әтәч, үрдәк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

Бу нәрсә? – Бүре (Бу бүре).

2.Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: - Портфельдә нәрсә бар?- Дәфтәр бар.

3.Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлеге: Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.

4.Дидактик уен “Дөресен әйт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2,7-3) — 10-12 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”,“Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрендәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга җавапны русча бирә.

1.Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

Дидактик уен: “Командир”

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгер, бие, җырла, йокла).

Уен эчтәлеге: Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисең?(Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли?(Башка баладан сорый) –Коля сикерә.

Эш дәфтәрендәге 9 нчы биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

<u>Уртачадан түбән балл (1-1,9)</u> – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.
(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Нишлисең? (Син нишлисең?) Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?) Кая барасың?)
<u>1.Уен ситуацияләре:</u>
а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)
б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Нишлисең? (Син нишлисең?))
в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?))
2.<u>Сюжетлы-рольле уен “Кибет”</u>
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
Уен эчтәлеге: Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә.Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.
<u>3.Дидактик уен “Нинди?”.</u>
(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
<u>4.Дидактик уен “Сана”.</u>
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – сорауларны аңлап куллана.
<u>Уртача балл (2-2,6)</u> – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.
<u>Уртачадан түбән (1-1,9)</u>– русча җавап бирә.
Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау,сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)
<u>1.Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”</u>
- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).
- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).
- Сиңа ничә яшь?- (6 (7) яшь).
<u>2.Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”.</u>
Диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп баетырга була.
- Исәнме. Хәлләр ничек?
- Әйбәт.
- Нишлисең?
- Мин уйныйм. Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыйм, укыйм).
- Нәрсә?
- Алма ашыйм.
- Алма тәмле(ме)?
- Әйе, алма тәмле.
- Сау бул.
<u>3.Уен ситуациясе “Кая барасың?”</u>
(Лексика: мәктәп, кафе, цирк һ.б.)
- Исәнме! Хәлләр ничек?
- Әйбәт, рәхмәт.

- Кая барасың?
- Кафега барам.
- Кафеда нәрсә бар?
- (ашамлыклар атарга мөмкин)
- Саша нишли?
- Саша бәрәңге ашый.

4.*Ситуатив күнегү.*

Спроси: что ты делаешь?

- Син нишлисең?
- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, җырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыйм, укыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән (1-1,9)– аңлый, русча җавап бирә.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

Дидактик уен. "Бу кем?" (I вариант)

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай)

Уен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? ("Әни"...).

Дидиктик уен "Кем юк?" (II вариант)

(Лексика шул ук).Уен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: "Кем юк?" ("Әби"...)

Уенны интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәрергә була)

Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Уен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: "Бу нәрсә?" ("Алма"...)

Дидактик уен "Нәрсә юк?"

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. ("Алма"...) Уенны рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

Дидактик уен "Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт"

(Лексика: әти, әни, кыз, малай, әби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Уен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

Дидактик уен "Исемен әйтсәң бирәм"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?"- "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дөрес әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

Дидактик уен "Серле янчык"
(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)
Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исемнәрен әйтеп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.
Дидактик уен "Әйе-юк"
Сүзнең дөрес үзләштерелүен тикшерү йөзеннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, песи"...
Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, уенчык, әйберләрне үзлектән, аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә.
Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.
2. Ягымлы сүзләр куллану (“исәнме”, “сау бул”, “рәхмәт”).
Ситуатив күнегүләр:
а) Ситуатив күнегү “Куян аюга кунакка килә”. Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".
б) Ситуатив күнегү “Куян аюда кунакта булды”. Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек саубуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".
в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.
Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.
г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.
д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".
Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2.6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән (1-2) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.
3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).
1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").
2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык “ашый” башлый. Бала боерыкны дөрес итеп үтәп күрсәтә).
Югары дәрәҗә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дөрес үти.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - ялгыша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.
4.Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану.
Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).
Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.
-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.
Эш дәфтәрендәге 11 нче биремне кулланып була.

Дидактик уен "Тап, күрсәт һәм әйт" (чиста, пычрак).
Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә.("Чиста туп", "Пычрак аю"...).
Эш дәфтәрендәге 13 нче биремне кулланып була.
Дидактик уен "Курчакка бүләк".
Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. " Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".
Дидактик уен "Дөрес сана".
Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчыклар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".
Дидактик уен "Ничә?".
Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.
- Ничә туп? - Биш туп.
Югары дәрәҗә (2,7-3) - әйберләрнең сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.
Уртача дәрәҗә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - әйберләрнең билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.
5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү,раслау).

1. *Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".*

"Син кем?" соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).
Уен ситуациясе "Кунак каршылыйбыз ".
а) Тәрбияче: К нам идут гости.
Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).
"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.
"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).
"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.
"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.
"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.
Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).
б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм саубуллашырга тәкъдим ителә.
Эш дәфтәрендәге 3 нче биремне кулланып була.
Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".
Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.
-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.
-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.
Эш дәфтәрендәге 16 нчы биремне кулланып була.
Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла ".
(Ашамлык муляжлары кулланып)
"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.
"Спроси, яблоко вкусное?"
- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрендәге 6 нчы биремне кулланып була.
Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"
1 . Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.
-Куян бир (әле).- Рәхмәт.
2. Предложи поиграть с игрушкой.
- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.
-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.
4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .
- Коля, туп бир - Мә, туп.
- Рәхмәт.

Югары дәрәҗә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.
Уртача дәрәҗә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.
Уртачадан түбән дәрәҗә (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә әзерлек төркеме балаларының “Уйный-уйный үсәбез” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәҗәләрен билгеләү.
1.“Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)
Дидактик уен “Бу нәрсә?”
(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).
Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:
Бу нәрсә? (“Аш”...)
Дидактик уен “Кәрзиндә нәрсә бар?”
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: “Нәрсә бар?” (“Кәбестә”...)
Дидактик уен “Нәрсә юк?”.
(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).
Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәрергә була.
Дидактик уен “Дөресен әйт”.
(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).
Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрнең исемен атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киемнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дөрес күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.
Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.
2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исәнмесез”, “ Сау булыгыз”).
Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):
а) Поздоровайся с Акбаем.
б) Спроси как дела у Акбая.
в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
г) Попрощайся с Акбаем.
д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
е) Попрощайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
Югары балл (2.7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.
Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.
Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, җавап бирә алмый.
3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).
Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.
(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).
Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.
Уртача балл (2-2.6) – 5-6 сүз.
Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.
4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”
Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киемнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.
(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).
Дидактик уен “Нинди?”.
Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.
Әйберләрне билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.
(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).
Дидактик уен “Ничә?”.
Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).
Дидактик уен “Дөрес сана”.
Тәрбияче уенчыклар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. *“Ничә...?”.*
Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.
Уртача балл (2-2.6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.
Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).
<u>Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.</u>
“Син кем?” соравына аңлап җавап бирүе билгеләнә.
К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:
Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

<u>Уен ситуациясе “Кунак каршылыйбыз”.</u>
а)Тәрбияче:
К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”
Мин Акбай.
Позови Акбая.
Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку
Акбай, мә кызыл туп.
Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.
Мә, аш (ботка) (аша).
г)Что бы сьесть угощение попроси ложку.
Кашык бир.
Нинди кашык?
Зур, матур, зәңгәр кашык.
Рәхмәт.
<u>Уен ситуациясе “Кибеттә”.</u>
Бала белән бала аралашуы тикшерелә.
Исәнме! Хәлләр ничек?
Әйбәт, рәхмәт.
Аю бир.
Нинди аю?
Зур аю, чиста аю, матур аю.
Ничә?
Ике аю.
Мә, ике аю.
Рәхмәт.
Сау бул.
<u>Югары балл (2,7-3)</u> – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.
<u>Уртача балл (2-2.6)</u> – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.
<u>Уртачадан түбән (1-2)</u> – аңлый, русча җавап бирә.

<u>Приложение № 3</u>

План дистанционного обучения детей по татарскому языку.

1. Интерактивные игры по рабочим тетрадям к УМК “Говорим по-татарски” по проектам:
- “Минем өем” для средней группы;
- “Уйный-уйный үсәбез” для старшей группы;
- “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” для детей подготовительной группы.

2. Просмотр анимационных сюжетов к занятиям по обучению детей татарскому языку на сайте Министерства образования и науки РТ mon.tatarstan.ru, в разделе «Дошкольное образование»

3. Просмотр передач «Әкият илендә» на сайте Министерства образования и науки РТ mon.tatarstan.ru, в разделе «Дошкольное образование»